

HUNT4

HELSEUNDERSØKELSEN I NORD-TRØNDELAG



Leve hele livet.

HUNT kommer til sør-trøndelag!

- Folkehelsealliansen og frivilligheten
- ABC for bedre mental helse

Trondheim
15.5.2019

Steinar Krokstad
Professor
Daglig leder
HUNT forskningscenter



Folkehelse!



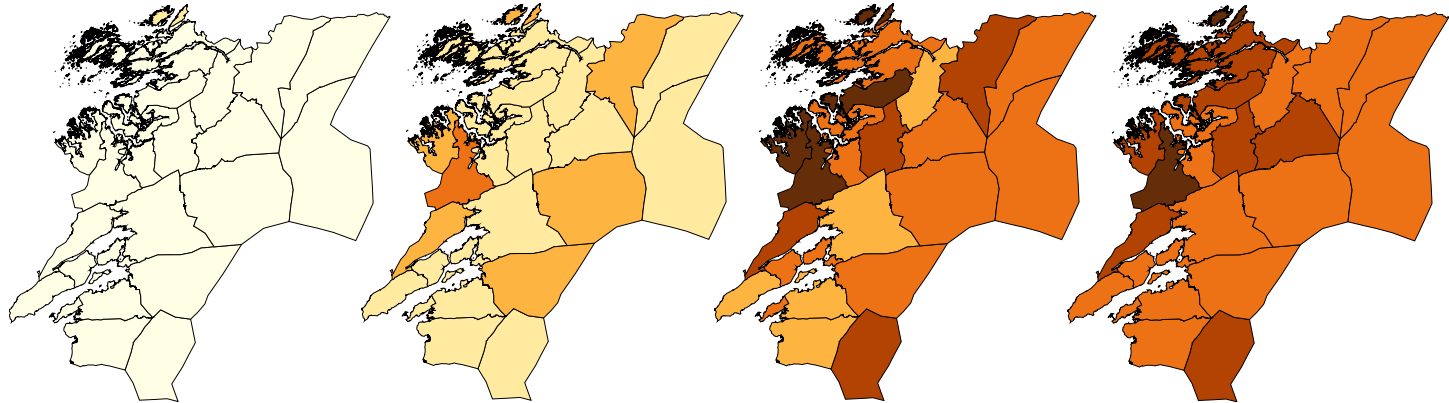
- Hvordan kan vi drive folkehelsearbeid hvis vi ikke vet hvordan **folket** har det og **helsa** er?
- Hvordan kan vi planlegge helse- og omsorgstjenester hvis vi ikke vet **hvilke pasienter** som kommer?



4 formidable helse- utfordringer

4

1. Fedme menn i % (KMI \geq 30)



HUNT1 (1984-86)
Fylket=8%

HUNT2 (1995-97)
Fylket=14%

HUNT3 (2006-08)
Fylket=21%

HUNT4 (2017-19)
Fylket=23%

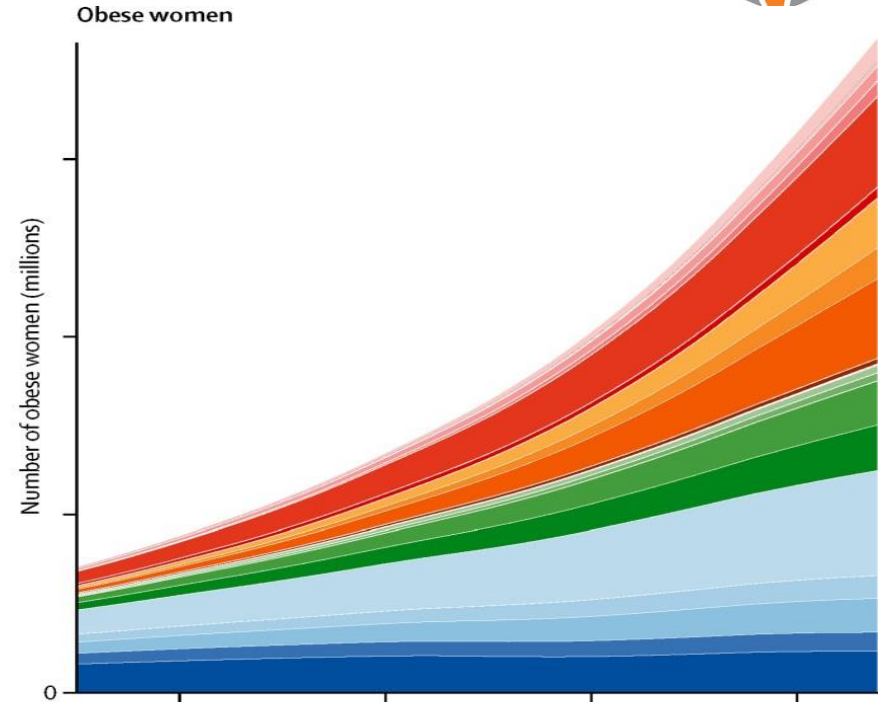
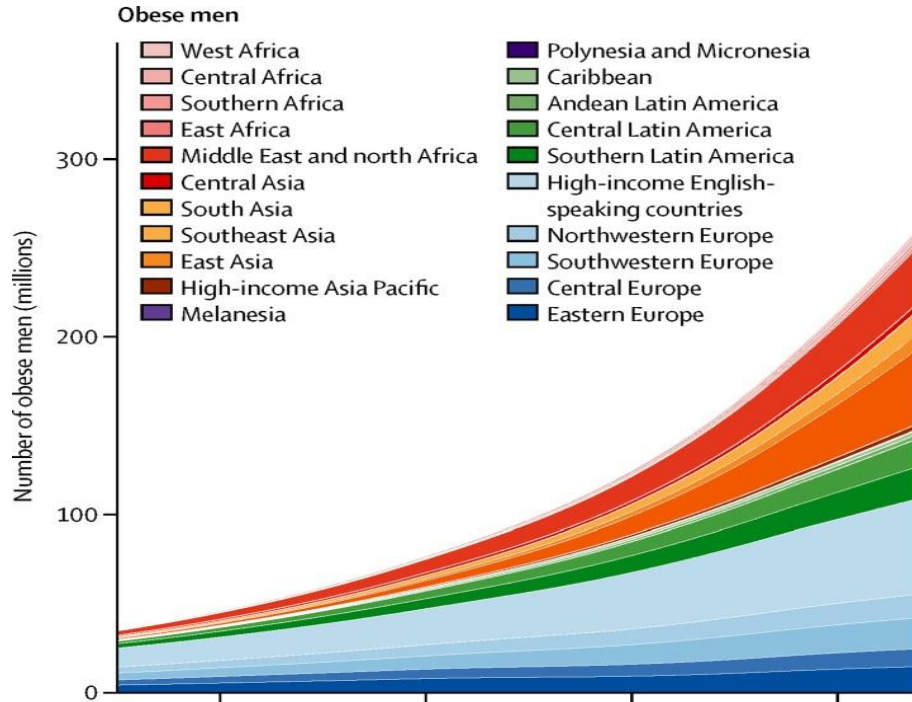
Prevalence (%)



Global utvikling i antall med fedme BMI ≥ 30 kg/m²

(Data fra HUNT er med i oversikten)

NCD Risk Factor Collaboration (NCD-RisC). Lancet. 2016 Apr 2;387(10026):1377-96.





Rural areas drive increases in global obesity

Large-scale study shows that weight gain in rural areas is the main factor currently driving the global obesity epidemic.



EMA: FOLKEHELSE

Fedme koster Norge 68 mill iarder kroner

Fedmeproblemet øker mer i Norge enn i våre naboland og skaper store helseproblemer og samfunnskostnader. – Fedme er en enorm og underverdret byrde for samfunnet. Det er på tide at politikerne våkner, sier fedmeksperter Janar Hjeltnes.

Målfred Børvik (90) 24 648
mailto:borvik@folkehelseinn.no
Anne Hjeltnes (17) 87 973
Foto: Lasse Moe

Norge er ett av landene i Europa som har hatt størst økning i Folketallet av fedme de siste årene med en vekt på 44 prosent siden 2000. I dag har over 23 prosent av alle nordmenn fedme, nær én million mennesker.

– Fedme er en farligstilende sykdom, én av samfunnets største. Den sterke sammenheng mellom fedme og hjerte- og karsykdom, leversykdom, diabetes, kreftsykdommer, diabetes samt psykiske lidelser er undervurdert, sier Anne Hjeltnes, leder av senter for rådgivning overfor og sykdommet i Vestfold, professor i medisin ved Universitetet i Oslo og leder av Nasjonalt råd for ernæring.

Overvekt og fedme er antatt å være primærårsak til over 200 dødsfall årlig. Folketallet av fedme stagnerer med godnatts på stillingsnivå. Støtt utbredelse av fedme finnes vi i Danmark og blant folk med lav utdanning og lav inntekt, samt i enkelte innvandrergrupper.

Overvekt koster enda mer
I en ny rapport har Menon Economics, på oppdrag fra legemiddelindustriklagen Novo Nordisk, regnet på hva fedmeepidemien koster det norske samfunnet. De anslår at de totale samfunnskostnader er på 68 milliarder kroner årlig.

– Sykdomsrisiko, det vil si overvekt – ømmer, begrenset aktivitet og forkekket liv – utgjør den klart største delen med 17 milliarder kroner. Kostnader som er tilknyttet tette arbeidsmarkeder, kostnader av sykdommer og ulovlig, er beregnet til over 17 milliarder kroner årlig. Tidsperspektivet er at dette vil bli klart annet beløp ved en reduksjon i overvekt og fedme.

Vedvarende helseorganisasjon definerer fedme som kroppsmassindeks (KMI) på 30 eller mer, mens overvekt er en KMI på over 25. I noe som dermed overstiger hovedendelen av den voksne befolkningen i Norge.

– Fedme er en del av det enda større overvektproblemet vi har i Norge. Vi kjenner ikke til de nasjonale samfunnskostnader ved overvekt, men sykdomsrisiko alene representerer en samfunnskostnad på over 200 milliarder kroner, og plasserer dermed dette helseproblemet på listen over de mest alvorlige i samfunnet. Sykdomsrisiko for hele befolkningen knyttet til overvekt er, ifølge Folkehelseinstituttet, høyere enn for alkohol og røykstilning til sammen, noe prospektivene Euford (Euford) i Menon Economics. Han presiserer at det er store usikkerheter tilknyttet estimatene.

FNI utleiet overvekt
Det er viktig innrettet at det økonomiske perspektivet kommer frem. Jeg håper politikere nå vil våkne opp, sier Hjeltnes med uttrykket i Vestfold.

Rapporten konkluderer med at «dagens behandling til befolkningen knyttet til overvekt og fedme ikke er tilfredsstillende. Det er i tråd med vurderinger fra både Helseinstituttet og Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering, som i 2015



»
Konsultasjoner i allmenne praksis har vist seg å ha liten effekt, noe som skaper uvakt hos både fastleger og pasienter
Bente Prytz Mjølhus

pløker ut ikke-kirurgiske behandling med bygges opp og erstatteres.

Men da Folkehelseinstituttet i 1997 etablerte en liste over de ti viktigste risikofaktorene for årsaken til sykdom og tidlig død, var ikke høy kroppsmassindeks på listen. Det var derimot hufvudårsaken, selv om FHI senere gjennomgår viser at høy KMI har en sykdomsrisiko som er enda større enn «falske» skriver Menon Economics i sin rapport.

– Det kan virke som om FHI ikke tar overvekt på tilstrekkelig alvor. Når vi vet at sykdomsrisiko som kan tilskrives høy KMI, er høy, og utviklingen går raskt i full retning og totalt tallkutt er svært viktig å lære helsepersonell i primærhelsetjenesten hvordan man kan behandle fedme best mulig hos barn, ungdom og voksne.

– Hvor alvorlig det i dag er, er det første fastlegene har for folk knyttet som dette. Noen har også liten interesse og kompetanse. Vi har mest påstander om å lære viktigere ting å drive med. Det viktigste fastlegene kan gjøre, er å ta pasientene på alvor, respektere og forstå at fedme kan oppfattes som en kronisk sykdom – og må behandles deretter.

Behandlingsopplegg for å oppnå vektreduksjon, og etter dette kommer vekt-stabilisering. Det er viktigste arbeids som krever oppfølging, sier Hjeltnes.

Professoren mener også at det offentligste helsevesen utgjør et sløskensvekkende eksempel på bruk av antibiotika med godkjent i Norge. Skandinavia og Norge, men de må i hovedsak betale i pasienter.

– Dette er medikamenter som kan være nyttige for mange pasienter med fedme, men i praksis

kan gjøre gjeldende bruke dette vektstapet fordi å redusere kostnader og ikke redusere på bil tryk, sier Hjeltnes.

Arbeid knyttet til allmenne praksis
Bente Prytz Mjølhus er fastlege, styremedlem i Norsk forening for allmenne praksis og styremedlem ved NTNU. Hun sier det ikke er knyttet til allmenne praksis som er problemet for helsepersonell.

– Det er en del av jobben å å det offentligste er knyttet som fedme blant fastleger. Dette er noe fastleger ikke har kompetanse og bruker til, men samtidig er det en utfordring å finne best mulig opp med andre fastleger. Vi kan også på frivillig måte knyttet til allmenne praksis som er problemet for helsepersonell.

– Det er en del av jobben å å det offentligste er knyttet som fedme blant fastleger. Dette er noe fastleger ikke har kompetanse og bruker til, men samtidig er det en utfordring å finne best mulig opp med andre fastleger. Vi kan også på frivillig måte knyttet til allmenne praksis som er problemet for helsepersonell.

– Det er en del av jobben å å det offentligste er knyttet som fedme blant fastleger. Dette er noe fastleger ikke har kompetanse og bruker til, men samtidig er det en utfordring å finne best mulig opp med andre fastleger. Vi kan også på frivillig måte knyttet til allmenne praksis som er problemet for helsepersonell.

– Det er en del av jobben å å det offentligste er knyttet som fedme blant fastleger. Dette er noe fastleger ikke har kompetanse og bruker til, men samtidig er det en utfordring å finne best mulig opp med andre fastleger. Vi kan også på frivillig måte knyttet til allmenne praksis som er problemet for helsepersonell.

– Det er en del av jobben å å det offentligste er knyttet som fedme blant fastleger. Dette er noe fastleger ikke har kompetanse og bruker til, men samtidig er det en utfordring å finne best mulig opp med andre fastleger. Vi kan også på frivillig måte knyttet til allmenne praksis som er problemet for helsepersonell.

Høyere vekt – lavere blodtrykk



Gjennomsnittsbloddtrykket i befolkningen gir ned – samtidig som gjennomsnittsvekten øker, viser folkehelseundersøkelsen HUNT. A Professor Steinar Kvenildt kaller dette et blodtrykk-paradoks. – Det er tydelig at faktorene som gjør at blodtrykket øker, er de samme og overvektens beslektede man ville ha sett hos vektstigning og økende vekt, sier Han H. Blodtrykket

iarder kroner årlig



BRITISK – Dagens tilbud til dem som har fedme i Norge, er altfor dårlig, sier Bente Prytz Mjølhus, leder av senter for rådgivning overfor og sykdommet i Vestfold.

Høy puls gir bedre helseeffekt hos barn

Løst som gir høy puls, har bedre effekt på barns helse enn aktivitet med moderat intensitet, viser en ny studie. Professor Eivind Aadland, professor ved Høgskolen på Vestlandet (HVL), sier: «Barnet ønsker å høy intensitet er viktig for barns helse og moderat intensitet. Anordningene sine at barn bør være i aktivitet i 60 minutter hver dag, med moderat til høy intensitet. Høye forsknings-»



ALARMERENDE ØKNING: Antall personer med fedme har økt med 44 prosent siden 2000.

MILLIARDUTGIFT: Samfunnskostnadene knyttet til fedme fordelt på 8 Helseinstitutt og 7 Provkontroll- og Sykdomsbyrde



GEOGRAFISKE UTLAG: Folketallet av fedme varierer mellom tettbygde strøk og distrikter. Andelen fedme er størst i Finnmark og minst i Oslo.

TAR LIF: Overvekt og fedme er antatt primærårsak til over 200 dødsfall årlig

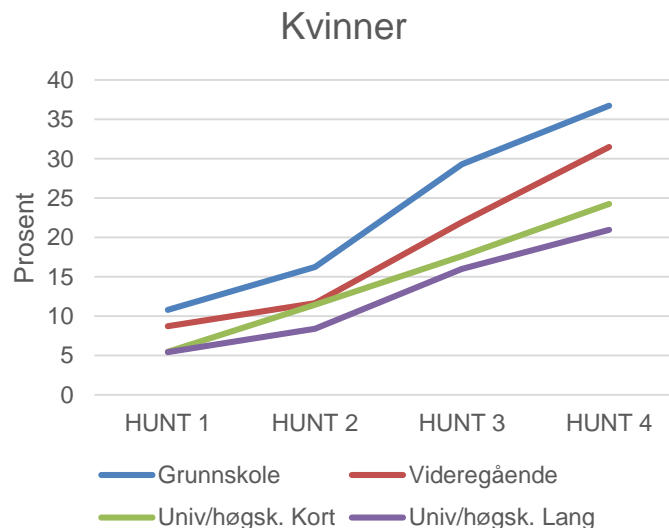
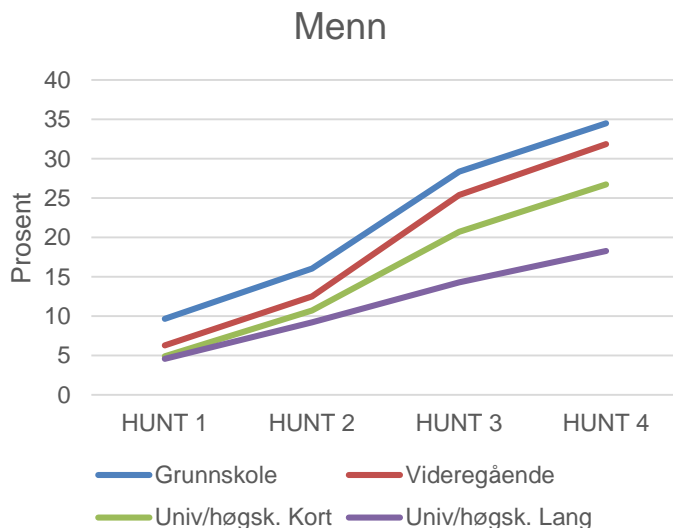
Illustrasjon: Menon Economics
Bilde: Øyvind M. Øyvind, Dagens, utvidelse og utvidelse



2. SOSIAL ULIKHET I HELSE

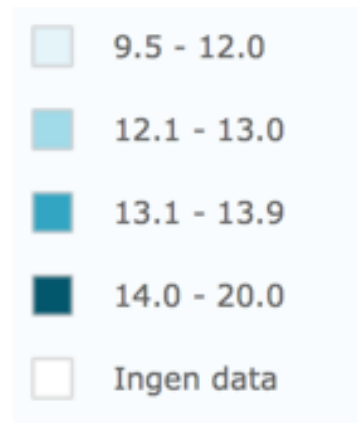
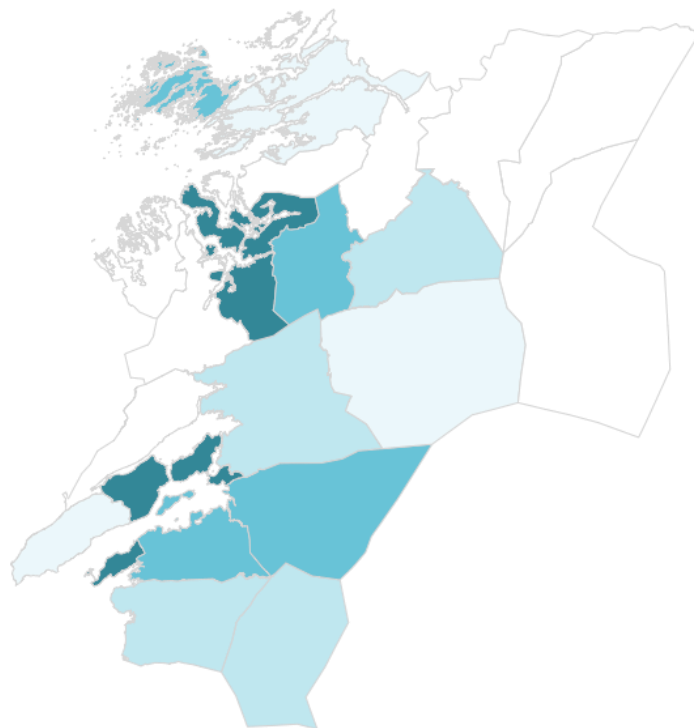
Andel med fedme (KMI ≥ 30) 1984-2019

kvinner og menn 40-49 år



3. Angst og depresjon

(Hopkins Symptoms CheckList)

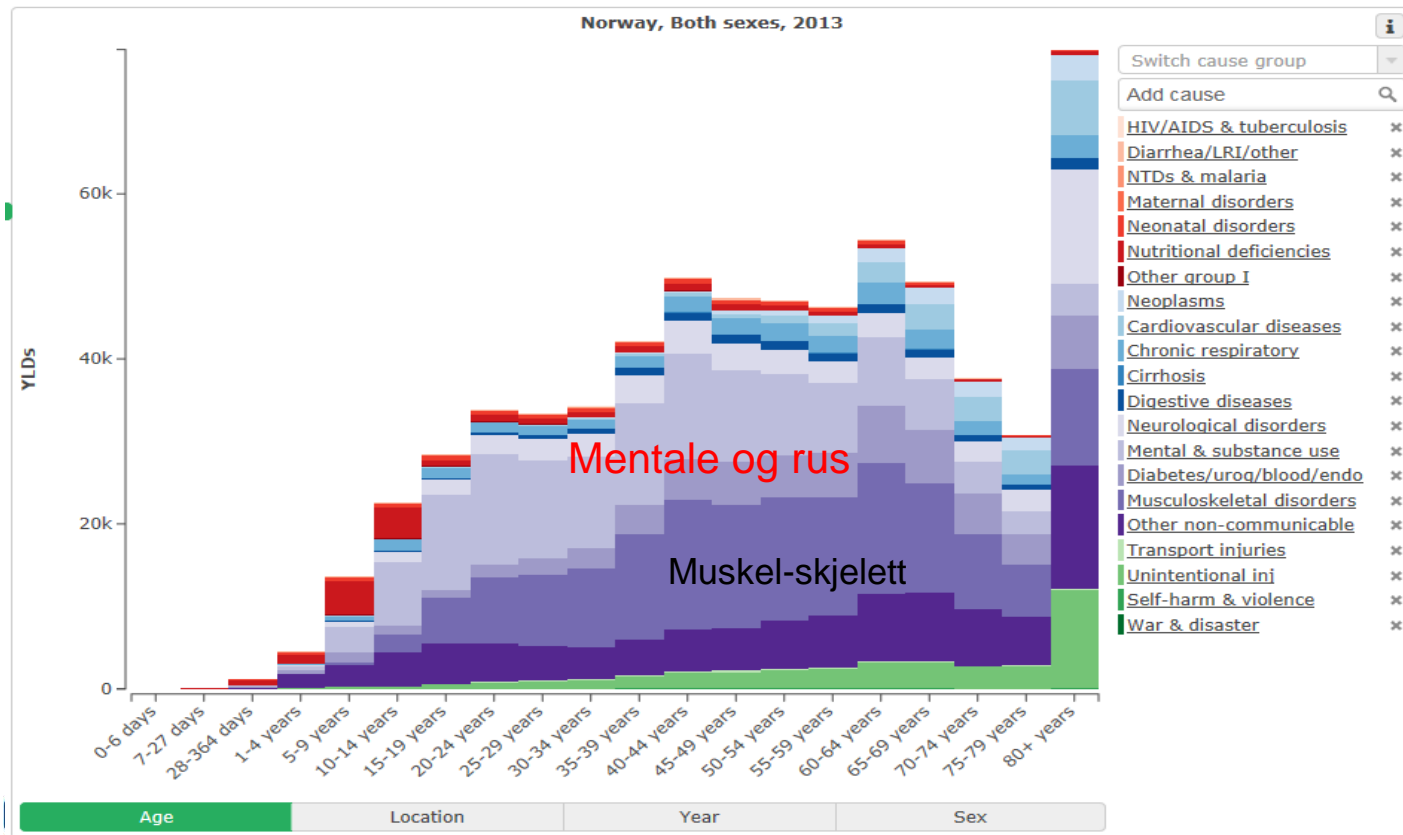


Gjennomsnitt Ung-HUNT3 12.8 %

FORELØPIGE TALL
30,6 % (Ung-HUNT4)

SYKEFRAVÆRET i kommunene

Antall år levd med uførhet i Norge 2013 (DALY)



4. Demens og økende antall eldre

- 80% av sykehjemspasienter har demens
- Forekomst usikker
 - Forekomst-studie i bl.a. HUNT4 pågår
- Mulig fallende insidens (US, UK)
 - Ikke data fra Norge enda
- Faglige utfordringer med omsorg
 - Høyt personellbehov
 - Bruk av sedativa og smertestillende



019

 Tidsskriftet
DEN NORSKE LEGEFORENING

FAGOMRÅDER UTGAVER FORFATTERVEILEDNING

Demens og nevropsykiatriske symptomer hos sykehjemspasienter i Nord-Trøndelag

ORIGINALARTIKKEL

Sverre Bergh, Jostein Holmen, Ingvild Saltvedt, Kristian Tambs, Geir Selbæk [Om forfatterne](#)

ARTIKKEL SUMMARY LITTERATUR KOMMENTARER (0) ENGLISH

BAKGRUNN.
Tidligere studier har vist at det er høy forekomst av demens blant sykehjemspasienter. Vi har gjennomført en deskriptiv kartlegging av demens og nevropsykiatriske symptomer blant pasienter i sykehjem i Nord-Trøndelag.

MATERIALE OG METODE.
704 sykehjemspasienter ble inkludert og kartlagt med kartleggingsverktøyet Klinisk demensvurdering og Nevropsykiatrisk intervjuguide.

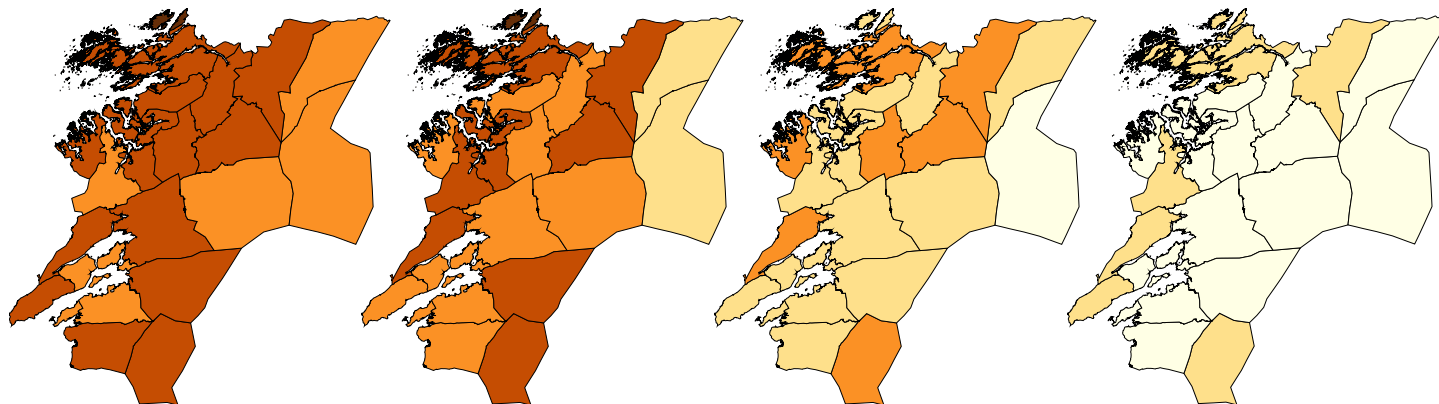
RESULTATER.
Basert på kartleggingen hadde 575 pasienter (82 %) demens. Av disse hadde 430 pasienter (75 %) minst ett klinisk signifikant nevropsykiatrisk symptom i tillegg, hyppigst vrangforestillinger, apati og irritabilitet. De nevropsykiatriske symptomene kunne samles i fire kategorier: psykose, apati, affektive symptomer og agitasjon.

FORTOLKING.
Funnene er sammenliknbare med funn fra tidligere studier av norske sykehjemspasienter. Den høye forekomsten av demens og nevropsykiatriske symptomer har betydning for klinisk praksis, drift og planlegging av sykehjem.



Nytter folkehelsearbeidet?

Dagligrøyking kvinner i %



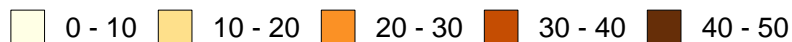
HUNT1 (1984-86)
Fylket=32%

HUNT2 (1995-97)
Fylket=30%

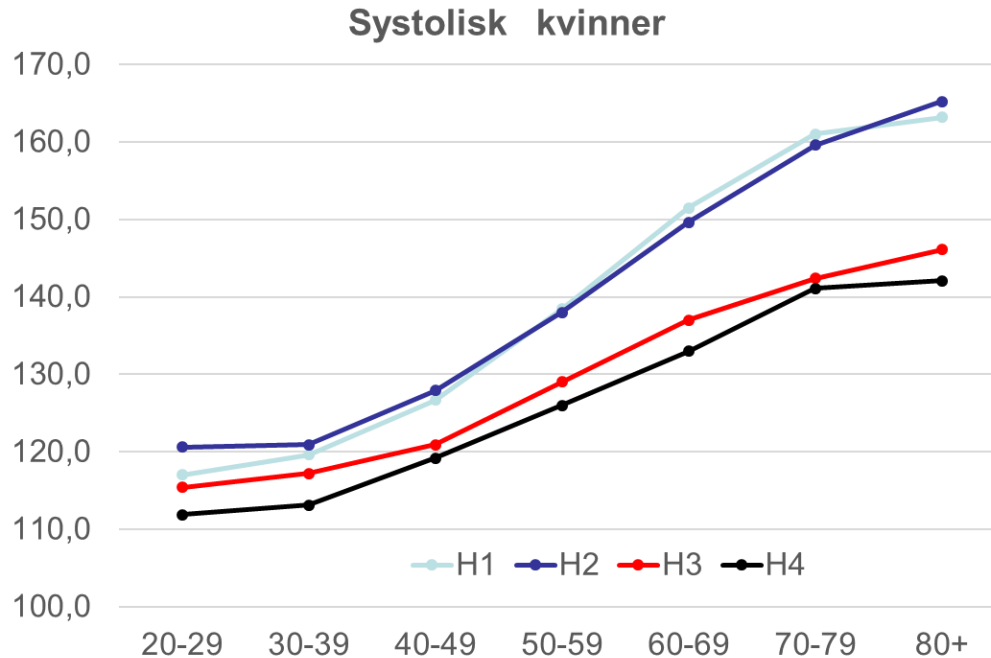
HUNT3 (2006-08)
Fylket=19%

HUNT3 (2017-19)
Fylket=8%

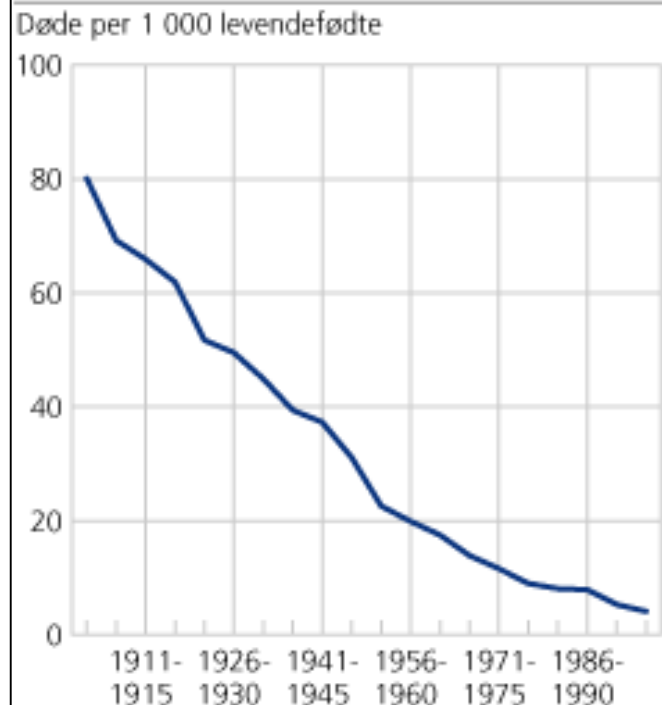
Prevalence (%)



Endring i blodtrykk i befolkningen

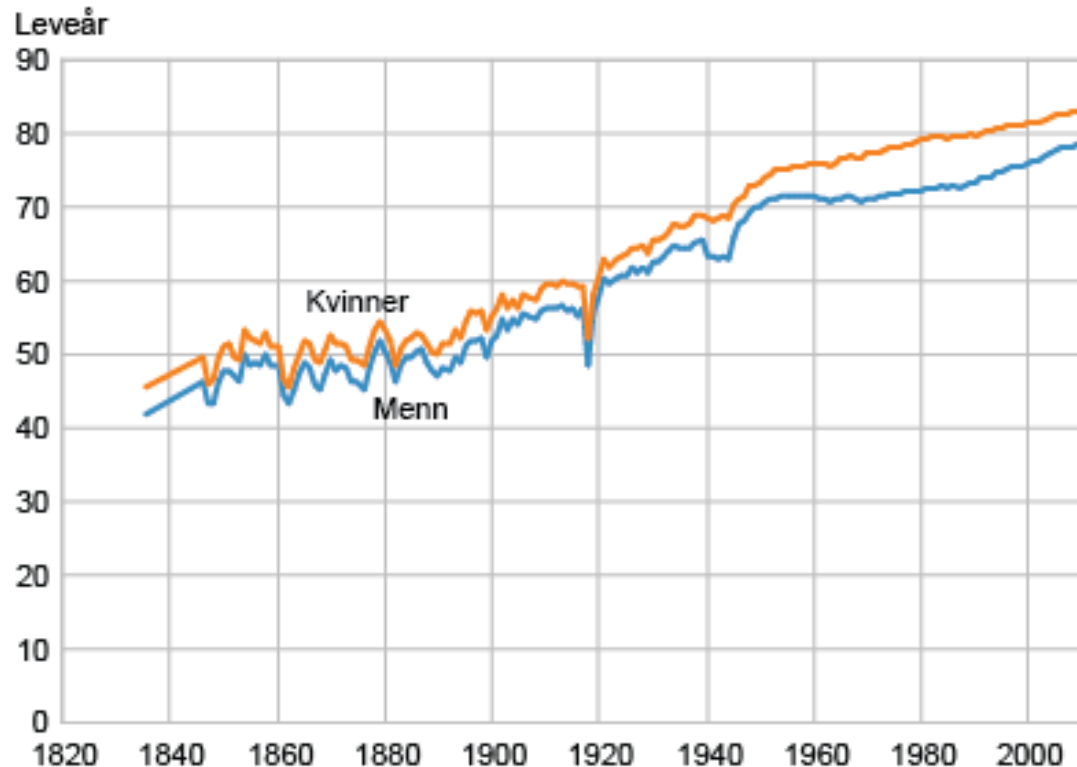


**Figur 1. Spedbarnsdødelighet i Norge.
Per 1 000 levendefødte. 1900-2000**



Kilde: Befolkningsstatistikk og Dødsårsaksregisteret.

Figur 2. Forventet levealder ved fødselen. 1825-2010



Kilde: Statistisk sentralbyrå (2011a) og Brunborg (2004).



HUNT4

HELSEUNDERSØKELSEN I NORD-TRØNDELAG

2017-19

i boks!

N=66.000



Hvorfor HUNT?



- **Ingen data**
- Ingen oversikt
- Ingen problemer
- Ingen tiltak
- Redusert bærekraft

Trøndelag – Folkehelsefylke no. 1



- **Fylkeskommunen gjør en enestående satsing nå!**
 - HUNT4
 - **HUNT i sør**
 - Program for folkehelsearbeid
 - Folkehelsealliansen i Trøndelag

HUNT satser på eldre-forskning

HUNT4 70+

HUNT4 70+ Trondheim

HUNT i sør – helse og levekår blant eldre



Fysisk og kognitiv testing



... hvorfor HUNT i Trøndelag?



- Kunnskap om helse og helseutvikling
- Best helsestatistikk i Norge – i verden!
- Framskrivninger av utfordringer og utvikling
- Grunnlag for tiltak og god folkehelsepolitikk
- Kommunene oppfyller kravene i Folkehelseloven
- Bidrar til bedre helsetjenesteplanlegging
- Bidrar til helseforskning på egen befolkning
- Bidrar til en internasjonal forsknings-suksess
- Data til forskning og undervisning i NTNU og NORD, gjør universitetene bedre!
 - Folkehelse, sykdomsforståelse, bedre diagnostikk og behandling, presisjonsmedisin
- Grunnlag for utdanning av helseprofesjoner
- Bedre fagmiljøer, bedre rekruttering i kommunene
- Friskere befolkning - økt bærekraft

HUNT i sør: Unik historisk satsing



OK!



HUNT

HELSEUNDERSØKELSEN I TRONDHEIM



Trondheim satser stort og går foran i sør – datainnsamling september 2019

HUNT

HELSEUNDERSØKELSEN I TRØNDELAG



HUNT i kommunene i sør – datainnsamling oktober november 2019

HUNT i sør



- Spørreskjema – web (papir?)
- Invitasjon sms – epost – brev
- Alle voksne! N=200.000
- Trondheim – september
- Sør delen av Trøndelag – oktober-november
- Bidra til gode tall – høy oppslutning
- Hjelp deltakere som har utfordringer med utfylling
 - Bibliotek/frivillighetssentraler



Steinkjer leder i HUNT4

Det er Steinkjer som leder kampen mellom storbyene i Nord-Trøndelag – med Verdal hakk i hæl. Fram til neste torsdag er det mulig å droppe innom for en helseundersøkelse.

– Så langt er det 50,9 prosent oppmøte på HUNT4 i Steinkjer. Det er knallbra, sier Vegard Knudsen, som er kommunikasjonsrådgiver i HUNT4.

50,9 var oppmøteprosenten tirsdag formiddag. Da hadde Verdal 48 prosent oppmøte. HUNT4 avsluttes tirsdag 26. juni i Verdal, og torsdag 28. juni i Steinkjer. I Levanger og Sjøndal er HUNT4 avsluttet. De har henholdsvis 48 og 49 prosent oppmøte.



FOLK STILLER I STEINKJER: Så langt har 50,9 prosent av innbyggerne i Steinkjer bidratt til livsviktig forskning, også kan avlede viktig informasjon om egen helse.

●●● Den siste tiden har det vært en jevn flyt

Vegard Knudsen



Dugnad!

Fortsatt en uke igjen

SNÅSA: For å gi flest mulig snåsaundersøkelser muligheten til å delta, åpner HUNT-kontoret på Snåsa nå for drop-in timer hele uka.

– Ifølge de offisielle målingene fra 14. mai og fram til 7. juni, har vi hatt en deltakerprosent på omtrent 68. Dette stemmer også godt overens med de tidligere målingene vi selv har hatt her på sesongen, der trenden har ligget på mellom 65- og 70 prosent, sier Karl Helene Alstad.

Drop innom

For å nå tak i de siste undersøkelses- og ambulerende undersøkelse til de som ønsker å få den gjennomført hjemme, og åpnet for drop-in undersøkelser utenom fastsatte timer noen dager i uka.

– Den siste uka fram til 28. juni har vi ingen fastsatte timer, og har vi ingen åpnet for drop-in holder åpnet for drop-in hele tiden. Så da håper vi at vi kan få den aller siste deltakerne



INNSPURT: Frem til 28. juni holder HUNT åpent for såkalte drop-in undersøkelser. Her bidro Carl og Maria Ringnes.

Bli med på www.hunt4.no

HUNT4

HELSEUNDERØKSELSEN I NORD-TRØNDELAG

SAMMEN FOR EI FRISKERE FRAMTID



Hvem vinner kommunekampen?

HUNT4

HELSEUNDERØKSELSEN I NORD-TRØNDELAG



Dugnads-general!



HUNTs viktigste ambassadør Vigdis Hjulstad Belbo kommer på besøk i høst!

Folkehelse- arbeid!





Fylkesmannen i Trøndelag
Trøndelagen fylkhenålma



Senter for
helsefremmende forskning



Trøndelag Forskning og Utvikling
Trøndelag R & D Institute



Trøndelag fylkeskommune
Trøndelagen fylhkentjielte



Tannhelsetjenestens
kompetansesenter
Midt-Norge



Trøndelag fylkeskommune
Eldrerådet



Nord-Trøndelag
legeforening

DEN NORSKE LEGEFORENING



NORSK
FYSIOTERAPEUT-
FORBUND



Trøndelag fylkeskommune
Integreringsrådet



Trøndelag fylkeskommune
Rådet for likestilling av mennesker
med nedsatt funksjonsevne

Helse Nord Trøndelag HF



Kompetansesenter rus - Midt-Norge
ST. OLAVS HOSPITAL
UNIVERSITETSSYKEHUSET I TRONDHEIM



BEDRIFTSIDRETTE
NORD-TRØNDELAGE





A

GJØR NOE AKTIVT

B

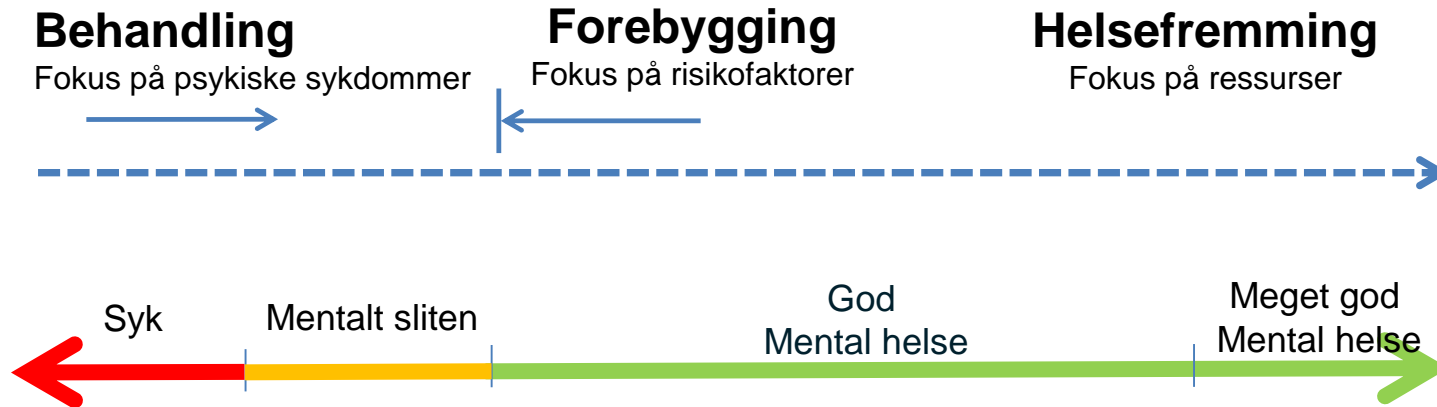
GJØR NOE SAMMEN

C

GJØR NOE MENINGSFYLT

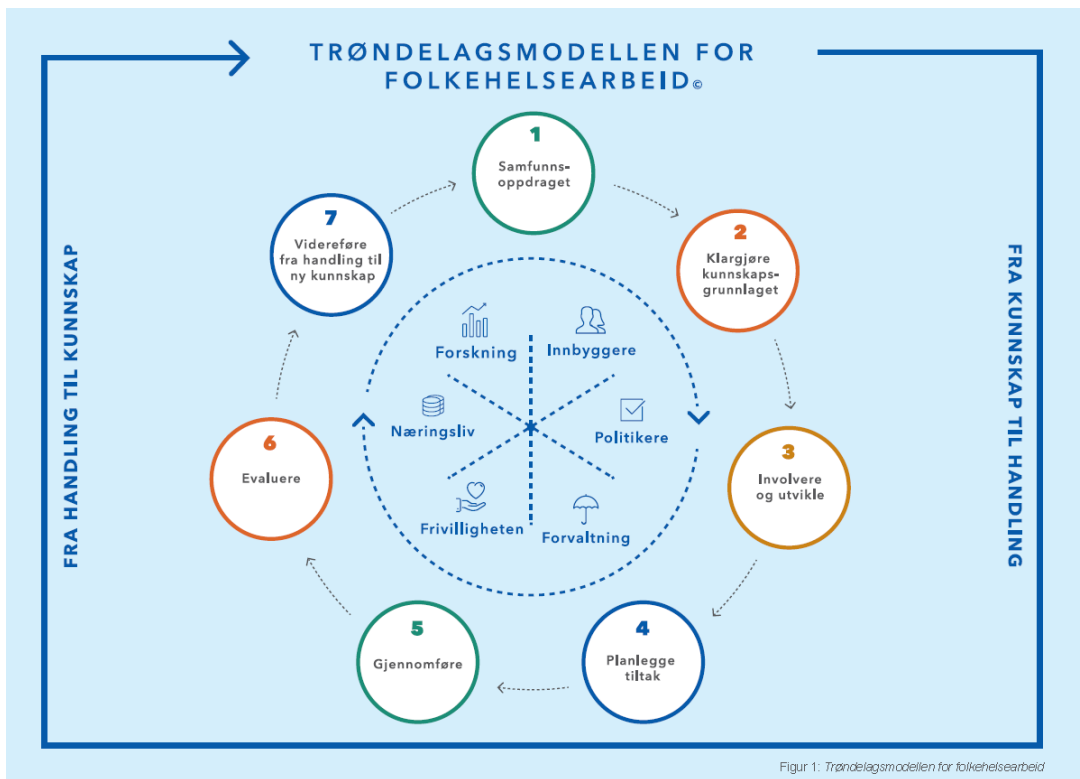
abcmentalsunnhet.no/

ABC virker for frisk, syke

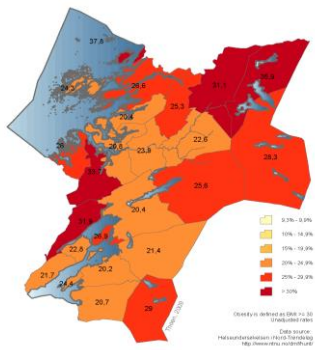


Kontinuerlige bevegelser gjennom livet

Program for folkehelsearbeid i kommunene



Folkehelsearbeid i Trøndelag



hunt
Helseundersøking i Nord-Trøndelag

HUNT-guiden til forebygging og helsefremming i kommunene

Kommuneguiden

Hva virker

Hvite tiltak virker?

Øke fysisk aktivitet

Kunnskapsbaserte



Regelmessig fysisk aktivitet kan føre til bedre helse, samt redusere risikoen for å utvikle kroniske sykdommer. Dette gjelder både for barn og voksne. Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Kommuneguiden viser til kunnskap og anbefalinger fra ulike forskningsprogrammer og politikk for å bedre folkehelsen i kommunen.

<http://www.ntnu.no/hunt/kommunedata>

HUNT forskningscenter
Fylkeskommunen
Kommunene

hunt
Helseundersøking i Nord-Trøndelag

HUNT-guiden til forebygging og helsefremming i kommunene

Kommuneguiden

Hva virker

Hvite tiltak virker?

Et bedre kosthold

Kunnskapsbaserte tiltak for kommunene



Kostholdet har stor betydning for helsen. Et godt kosthold kan bidra til å redusere risikoen for å utvikle kroniske sykdommer. Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Kommuneguiden viser til kunnskap og anbefalinger fra ulike forskningsprogrammer og politikk for å bedre folkehelsen i kommunen.

<http://www.ntnu.no/hunt/kommunedata>

hunt
Helseundersøking i Nord-Trøndelag

HUNT-guiden til forebygging og helsefremming i kommunene

Kommuneguiden

Hva virker

Hvite tiltak virker?

Bekjempe røyking

Kunnskapsbaserte tiltak for kommunene



Røyking er den viktigste enkeltårsaken til sykdom og tidlig død og cirka 5500 dør årlig som en følge av røyking i Norge. Dagligrykere mister i gjennomsnitt 11 år av sitt liv sammenliknet med dem som aldri har røyet. Røykeslutt reduserer risikoen for en tidlig død betydelig. Annenher røyker har planer om å slutte i løpet av neste halvår.

Det har over lengre tid vært en nedgang i andelen dagligrykere, men fortsatt røyker i lag 15% av den voksne befolkningen i 2013. Det er et stort sosialt skille i dagligryking, blant de med lavest utdannelse røyker fortsatt 35% i 2013.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Kommuneguiden viser til kunnskap og anbefalinger fra ulike forskningsmiljøer om forebyggende tjenester, programmer og politikk for å bedre folkehelsen i kommunen.

<http://www.ntnu.no/hunt/kommunedata>

hunt
Helseundersøking i Nord-Trøndelag

HUNT-guiden til forebygging og helsefremming i kommunene

Kommuneguiden

Hva virker

Hvite tiltak virker?

Alkoholskadeforebygging

Kunnskapsbaserte



Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

<http://www.ntnu.no/hunt/kommunedata>

REDUKSJON
av sosiale ulikheter i helse

Hva kan gjøres på lokalt og regionalt nivå?

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.

Denne brosjyren er utviklet for å hjelpe kommuner og politikere i kommunene med å finne ut hvilke tiltak som kan bidra til å øke den fysiske aktiviteten i kommunene.



Kultur, helse & omsorg

NASJONALT KOMPETANSESENTER



Musikkbasert miljøbehandling (MMB) i omsorg
Landsomfattende utdanningsprogram

Nytt forskningsprosjekt – randomisert MMB på sykehjem i Trondheim og Oslo
St. Olavs smerteklinikk, Aldring og helse, HUNT, Kultur, helse og omsorg
Hypotese: Urolige demente effekt av MMB, personell triveligere jobb, mindre uro, lavere medisinbruk, lavere bemanningsbehov.

kulturoghelse.no

Trøndelag - folkehelsefylket no 1



- HUNT i hele Trøndelag – unikt i verden!
 - Forstår vi rekkevidden av det?
- Folkehelsealliansen i Trøndelag – unikt i Norge!
 - Griper vi mulighetene?
- ABC for bedre mental helse – unikt verktøy!
 - Endelig et konkret verktøy å ta tak i!
- Forskning på eldreomsorg med musikk
 - Først i verden!



TRØNDER

BIDRA TIL BEDRE FOLEHELSE I TRØNDELAG – DU OGSÅ!